

Załącznik Nr 1 do Umowy Nr /GDOŚ/2024

Opis Przedmiotu Zamówienia

Ekspertyza „Możliwości popularyzacji ogrodnich podłoży beztorfowych”

I: Cel i zakres zamówienia

Cel przygotowania ekspertyzy

Realizacja zamówienia ma na celu **opracowanie ekspertyzy dotyczącej możliwości rozpowszechnienia w Polsce ogrodnich podłoży beztorfowych**. Zadanie realizuje zalecenia Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, zwanej Konwencją Ramsarską oraz Czwartego Planu Strategicznego Konwencji Ramsarskiej na lata 2016-2024. Ekspertyza jest także zadaniem wynikającym z projektu Strategii ochrony mokradeł w Polsce na lata 2024-2034.

Zgodnie z projektem Strategii wydobycie torfu powoduje fizyczne zniszczenie ekosystemu torfowiska, przyczyniając się do strat różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, a także generuje emisje gazów cieplarnianych z rozkładu torfu. Trzeba w nich uwzględnić zarówno emisje *in situ* związane z osuszeniem torfowiska, jak i emisje *ex situ* związane z ogrodnim wykorzystaniem podłoży torfowych, przy założeniu, że cały wydobyty torf wkrótce ulegnie rozkładowi. Roczne wielkości emisji wynikające z wydobycia torfu w Polsce szacuje się na około 1,2 Mt ekw. CO₂. Główne wykorzystanie torfu w Polsce obejmuje produkcję okryw torfowych do uprawy pieczarek, podłoży ogrodnich z przeznaczeniem do przemysłowej produkcji warzyw (w szczególności w uprawach szklarniowych), roślin ozdobnych i sadzonek (szkółkarstwo), a także na rynek detaliczny (podłoża do kwiatów doniczkowych i do wykorzystania w ogrodnictwie indywidualnym).

Głównymi czynnikami utrudniającymi wprowadzenie rozwiązań minimalizujących zagrożenia związane z wydobyciem i wykorzystaniem torfu są:

1. brak świadomości, że wykorzystywanie torfu w pieczarkarstwie, uprawach szklarniowych, szkółkarstwie i hobbystycznej uprawie roślin, wiąże się z niszczeniem torfowisk i z emisjami CO₂;
2. brak powszechnej wiedzy o usługach ekosystemowych, jakie świadczą ludzom dobrze zachowane torfowiska oraz o ich roli w walce z ociepleniem klimatu i przystosowywaniem się do zachodzących zmian;
3. brak wiedzy o dostępnych na rynku zastępnikach torfu;
4. trudności w dostępności podłoży beztorfowych w handlu detalicznym;
5. brak uwzględnienia kosztów środowiskowych w cenie torfu.

Ekspertyza ma za zadanie analizę możliwości prawnych, finansowych, technicznych i instytucjonalnych popularyzacji podłoży beztorfowych w Polsce przy uwzględnieniu aspektów związanych z emisją gazów cieplarnianych związaną z procesem produkcji i transportem wybranych rodzajów podłoży.

Zakres ekspertyzy:

Ekspertyza będzie zawierać wnioski płynące z analizy produkcji i handlu podłożami beztorfowymi w Polsce, UE i na świecie. Ponadto w ekspertyzie Wykonawca zaproponuje narzędzia popularyzacji podłoży beztorfowych i zalecenia dla zamówień publicznych obejmujących zakup podłoży ogrodniczych. Realizując zamówienie Wykonawca będzie opierał się przede wszystkim na danych statystycznych, raportach krajowych i międzynarodowych, artykułach naukowych, aktualnych podstawach prawnych, a także na wiedzy eksperckiej zespołu skierowanego do realizacji zlecenia.

W ekspertyzie Wykonawca zobowiązany jest umieścić materiały pomocnicze przedstawiające opisywaną tematykę, systematyzujące, ilustrujące i ułatwiające poprawne rozumienie prezentowanych treści, np. zdjęcia, rysunki, wykresy, mapy, zestawienia tabelaryczne.

W szczególności ekspertyza prezentować będzie:

1. Analizę produkcji podłoży beztorfowych w wybranych 3 krajach UE i w wybranych 3 krajach na świecie (w tym analiza wolumenu produkcji; rodzaje podłoży; wykorzystanie w obiegu zamkniętym; trendy produkcji od 2010 r.; prognozy produkcji i handlu do 2030 r.) wraz z omówieniem wniosków wynikających z tej analizy.
2. Analizę produkcji podłoży beztorfowych w Polsce (w tym analiza wolumenu produkcji; rodzaje podłoży; główne gałęzie wykorzystania; wykorzystanie w obiegu zamkniętym; trendy produkcji od 2010 r.; prognozy produkcji do 2030 r.) wraz z omówieniem wniosków wynikających z tej analizy, a także porównanie produkcji podłoży beztorfowych z produkcją podłoży zawierających torf (w tym koszty produkcji 1 t podłoża danego rodzaju, czas produkcji 1 t podłoża danego rodzaju, emisje CO₂ związane z produkcją podłoża danego rodzaju) wraz z przygotowaniem warstwy przestrzennej prezentującej rozmieszczenie funkcjonujących obecnie kopalni torfu na terenie Polski oraz lokalizacje potencjalnych odkrywek do 2030 r. (w formie poligonów GIS).
3. Analizę handlu podłożami beztorfowymi w Polsce (w tym główne gałęzie wykorzystania; rodzaje podłoży dostępnych w Polsce, analiza stosunku jakości do ceny, dostępność podłoży krajowych i importowanych, prognoza rozwoju handlu do 2030 r.) wraz z omówieniem wniosków z tej analizy.
4. Propozycję i omówienie narzędzi popularyzacji podłoży beztorfowych (certyfikacja, kampanie promocyjne i edukacyjne, inne).
5. Omówienie zaleceń do zamówień publicznych dla instytucji publicznych, w których przedmiotem jest wykorzystanie podłoży ogrodniczych, mające na celu zmniejszenie wykorzystania gleb torfowych (zarówno w skali mikro – np. ziemia doniczkowa do wykorzystania wewnątrz budynków, jak też w skali makro – np. do utrzymania lub urządzania zieleni w parkach, ogrodach miejskich, muzeach, obszarach zieleni urządzonej przy urzędach, instytucjach kultury, instytucjach oświaty).

II: Zasady wykonania ekspertyzy

1. Wykonawca w ramach zamówienia wykona ekspertyzę w zakresie, o którym mowa w Rozdziale I OPZ, i w terminie wskazanym w § 2 Umowy.
2. Ekspertyza powinna prezentować informacje zgodne ze stanem prawnym i faktycznym aktualnym na dzień przekazania ostatecznej wersji ekspertyzy.
3. Wymagane jest wskazanie literatury uzupełniającej dla poszczególnych zagadnień (o ile to możliwe).
4. Ekspertyza powinna zawierać spis: zdjęć, rysunków, wykresów, map, literatury i źródeł danych.

5. Zamawiający wymaga, aby język, jaki będzie użyty do napisania ekspertyzy, był jasny, precyzyjny oraz łatwy do zrozumienia również przez odbiorców niebędących ekspertami w zakresie przedmiotu ekspertyzy.
6. Zaproponowane rozwiązania mają być możliwe do zastosowania na poziomie krajowym w perspektywie do 2030 r.
7. Wykonawca wygłosi prezentację na temat zebranych danych i wstępnych wyników ekspertyzy w czasie konferencji GDOŚ oraz na spotkaniu Komitetu Mokrądlowego, o których mowa w § 3 ust. 6 Umowy.
8. Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć Zamawiającemu ostateczną (zaakceptowaną przez Zamawiającego) wersję ekspertyzy w formie:
  - 1) dwóch egzemplarzy zbindowanej wersji papierowej;
  - 2) wersji elektronicznej, to jest zapisu opracowania odpowiadającego wersji wydrukowanej (w formacie *.pdf oraz *.doc lub *.docx) wraz z edytowalnymi zestawieniami tabelarycznymi (.xlsx), kompozycjami mapowymi (.shp, geobaza), zdjęciami i rysunkami (.jpg), jeśli takie elementy występują w ekspertyzie, na adresy korespondencyjne wskazane w Umowie.
9. Wykonawca jest zobowiązany do oznaczenia ekspertyzy poprzez:
  - 1) umieszczenie na stronie technicznej (druga strona strony tytułowej) informacji o źródle finansowania w brzmieniu: „Niniejszy materiał został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach realizacji przez GDOŚ umowy z dnia 2 grudnia 2022 r. nr 3382/2022/Wn50/NE-WM/D o realizację zadania pn. *Wsparcie wdrażania Konwencji Ramsarskiej przez Krajowy Sekretariat Konwencji Ramsarskiej*. Za jego treść odpowiada wyłącznie Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska”;
  - 2) umieszczenia, wraz z informacją, o której mowa w pkt 1, logotypów NFOŚiGW, RAMSAR oraz GDOŚ, przy czym:
    - a) logotyp NFOŚiGW nie może być mniejszy od logotypów GDOŚ i RAMSAR;
    - b) wzór logotypu NFOŚiGW został określony w Instrukcji oznakowania przedsięwzięć dofinansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz obowiązków informacyjno-promocyjnych Beneficjentów NFOŚiGW dla umów podpisanych od 13 marca 2022 r. opublikowanej na stronie: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/instrukcja-oznakowania-przedsiwziecie>;
    - c) wzór logotypu RAMSAR został określony na stronie <https://www.ramsar.org/logo-library> (preferowana wersja w pliku: https://www.ramsar.org/sites/default/files/2023-07/logo_notext.jpg);
    - d) wzór logotypu GDOŚ został określony na stronie BIP GDOŚ (<https://www.gov.pl/web/gdos/materialy-do-pobrania2>).
10. Wykonawca jest zobowiązany zastosować układ i formaty elementów ekspertyzy zgodnie z wytycznymi Zamawiającego (Załącznik nr 1 do OPZ – Wytyczne dla autorów publikacji).
11. Od dnia zawarcia Umowy do 12 (dwunastu) miesięcy od daty odbioru końcowego ekspertyzy, Zamawiający będzie miał prawo wystąpić do Wykonawcy z prośbą o złożenie wszelkich wyjaśnień i uzasadnień dotyczących szczegółów ekspertyzy.

Załącznik nr 1 do OPZ – Wytyczne dla autorów publikacji.